

YENİDOĞAN CİLT DURUM SKORU TÜRKÇE FORMUNUN GEÇERLİK VE GÜVENİRLİĞİ

Validity and Reliability of the Turkish Version of Neonatal Skin Condition Score

Hüsniye ÇALIŞIR¹, Seher SARIKAYA KARABUDAK², Funda GÜLER, Nuray AYDIN³, Münevver KAYNAK TÜRKMEN⁴

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı, yenidoğanın cilt durumunu değerlendirmede kullanılan ve orijinal adı "The Neonatal Skin Condition Score" olan, Yenidoğan Cilt Durum Skoru (YCDS)'nü Türkçe'ye kazandırarak, Türkçe Formu'nun geçerlik ve güvenilirliğini belirlemektir.

Yöntem: Bu araştırma metodolojik olarak yapılmıştır. Araştırma Mayıs - Kasım 2009 tarihleri arasında bir üniversite hastanesinin Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi (YYBÜ)'nde yatan ve olasılıksız örnekleme yöntemi ile seçilen 61 yenidoğan bebekle yapılmıştır. Veriler, Bebekleri Tanıtıcı Bilgi Formu ve Yenidoğan Cilt Durum Skoru ile toplanmıştır.

Bulgular: Araştırmada YCDS'nun geçerliği (uyum geçerliği) Pearson Korelasyon katsayıları hesaplanarak incelenmiştir. Gözlemciler arası toplam puan korelasyonlarının 0.72 ile 0.88 arasında değiştiği ve istatistiksel olarak önemli olduğu bulunmuştur. Ölçeğin güvenirliliği, grup içi korelasyon katsayıları ve Cronbach alfa katsayısı ile belirlenmiş; gözlemciler arası tutarlılık katsayısının toplam puan için 0.94 olduğu ve maddelerin her biri için 0.92 ile 0.94 arasında değiştiği ve güvenirlilik katsayılarının 0.10 - 0.18 arasında olduğu bulunmuştur.

Sonuç: Bu çalışma, Yenidoğan Cilt Durum Skoru'nun Türkçe formunun geçerliğinin yeterli düzeyde olduğunu gösterdi. Ayrıca ölçeğin Türkçe formunun gözlemciler arası tutarlılık katsayısının yeterli düzeyde olduğu, fakat iç tutarlılık katsayısının düşük olduğu sonucuna varıldı.

Anahtar Sözcükler: Yoğun bakım, yenidoğan, cilt, güvenirlilik ve geçerlilik

ABSTRACT

Aim: The purpose of this research was to acquire and test the reliability and validity of the Turkish version of The Neonatal Skin Condition Score (NSCS).

Method: This research was methodological design. This research was conducted in neonatal intensive care unit of one university hospital in Aydın. Data were collected between May and November 2009 using a nonprobability sampling method, 61 newborns were taken into the research sample. Data were collected using a questionnaire to obtain the infants' descriptive information and the Turkish Version of the NSCS.

Results: The Turkish NSCS' validity (convergent validity) was examined by calculating the Pearson correlation coefficients. The correlations for the total score between observers varied between 0.72-0.88 which was found to be statistically significant. The tool's reliability was determined using internal group correlation coefficients and the Cronbach's alpha (α) method: the consistency coefficient between observers for the total score was 0.94 and for each item varied between 0.92 and 0.94 and reliability coefficients between 0.10-0.18 was found.

Conclusion: This study showed that the validity of the Turkish version of the Neonatal Skin Condition Score. Inter-observers reliability coefficient of the Turkish version of the scale was the sufficiently reliable. But, the internal consistency coefficient was low.

Key Words: Intensive care, neonatal, skin, reliability and validity

¹Doç.Dr., Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, AYDIN.

²Yard.Doç.Dr., Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, AYDIN.

³Hemşire, Adnan Menderes Üniversitesi Tıp ve Sağlık Bilimleri Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, AYDIN.

⁴Prof.Dr., Adnan Menderes Üniversitesi Tıp ve Sağlık Bilimleri Araştırma ve Uygulama Hastanesi, Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi, AYDIN.

Yazışma Adresi:

Doç.Dr.Hüsniye ÇALIŞIR Adnan Menderes Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD, AYDIN.

e-mail: calisirh@hotmail.com

Tel: 05056807219

Geliş tarihi/Received:13/08/2014 ; Kabul tarihi/Accepted: 06/08/2016

GİRİŞ

Yenidoğan bebeklerin ciltleri hem yapısal hem de işlevsel olarak erişkinlerden farklıdır. Miyadında doğan yenidoğan bebeklerin ciltleri anatomik olarak iyi gelişmiş olmasına rağmen ince ve kolay hasarlanabilir özelliktedir (Çiğdem 2015; Garcia et al. 2010). Yenidoğan bebeklerin ciltleri epidermal bariyer işlevlerinin sınırlı olması nedeniyle dermatit ve enfeksiyona yatkındır. Ayrıca yenidoğan bebeklerin epidermislerinin koruyucu bariyer işlevlerinin yetersiz olması cilt yoluyla ısı ve sıvı kaybının artmasına yol açabilir (Conner et al. 2003). Miyadında doğan bebeklerin ciltlerinin olgunlaşması doğumdan sonra altıncı aya kadar devam eder (Çiğdem 2015). Bu yüzden yenidoğan bebeklerin ciltleri, banyo, nemlendirme, antisepsi ve bantların çıkarılması gibi uygulamalar sırasında travmaya maruz kalabilir ve normal bariyer işlevleri bozulabilir (Hoath ve Narendran 2000; Lund et al. 1999). Özellikle prematüre yenidoğanların ciltleri miyadında doğan yenidoğanlara göre karakteristik olarak tam olgunlaşmamış ve daha ince (Hoath ve Narendran 2000; Wong ve ark. 2006) olduğundan kolaylıkla kurur ve permeabilite artışı görülür. İleri derecede prematüre olan yenidoğanların ciltleri ise şeffaf ve jelatin gibi görünür (Lund et al. 1999; Lund ve ark. 2001). Prematürelere su ve sodyum dengesizliğine bağlı oluşan ödem (Lund et al. 1999), derideki kan dolaşımını engelleyerek, basınca maruz kalan yerlerde bütünlüğün bozulmasına neden olur (Güneş ve Kurtoğlu 2005). Stratum corneumun tam olarak olgunlaşmamış olması ve verniksin koruyucu etkisinin olmaması sonucu prematüre bebeklerin ciltleri enfeksiyon için giriş kapısı oluşturur ve kullanılan profilaktik pomadlarla bile nozokomiyal enfeksiyon riski artar (Conner et al. 2003). Epidermal cilt bariyer işlevinden sorumlu olan stratum corneum normal olarak 32-34 gestasyon haftasına kadar işlevsel olarak olgun hale gelemez. Fakat prematürelere daha fazla olmak üzere doğumdan sonra matürasyon sürecinde hızlanma gerçekleşir ve yenidoğan bebekler postnatal ikinci haftada işlevsel olarak olgun stratum corneuma sahip olur.

Ciltteki kuruluk, sonradan ciddi cilt hasarına, sıvı dengesinin bozulmasına, ısı dengesizliğine ve kalori kaybına yol açabilir. Bu yüzden ciltteki kuruluğun erken fark edilmesi ve zamanında gerekli önlemlerin alınması önemlidir. Ciltteki kızarıklık, erozyon veya küçük bir püstül ciltteki bir enfeksiyonun erken belirtisi olabilir (Lund ve Osborne 2004). Yenidoğan hemşirelerinin, bebeklerin cilt bütünlüğünü değerlendirmek

için günlük cilt muayenesi yapmaları önemlidir (Çiğdem 2015; Lund et al. 1999; Lund et al. 2001). Bunun için bilimsel kanıtlara dayanarak geliştirilmiş ölçme araçlarından yararlanmak en doğru ve objektif değerlendirmeyi sağlayacaktır.

AMAÇ

Bu araştırma, yenidoğanın cilt durumunu değerlendirmede kullanılan ve orijinal adı "The Neonatal Skin Condition Score" olan Yenidoğan Cilt Durum Skoru'nun Türkçe Formu'nun geçerlik ve güvenilirliğini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Adnan Menderes Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Hastanesi Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi'nde yapılmıştır. Metodolojik olarak gerçekleştirilen çalışmanın verileri 01 Mayıs -10 Kasım 2009 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırma evrenini araştırmanın yapıldığı tarihlerde YYBÜ'nde yatan 96 bebek oluşturmuştur. Örneklem sayısı ölçek madde sayısının yirmiyile çarpımından (3x20) elde edilen sayı kuralına göre 60 olarak belirlenmiştir. Araştırmanın örnekleme olasılıksız örnekleme yöntemi ile seçilen, yenidoğan yoğun bakım ünitesinde yatan 25-42 gestasyon haftasında doğmuş olan ve cilt bulgusu veren doğumsal anomalisi (karın ön duvar anomalisi, skleroderma vb.) olmayan 61 yenidoğan bebek alınmıştır.

Veriler, Bebekleri Tanıtıcı Bilgi Formu ve Yenidoğan Cilt Durum Skoru ile toplanmıştır.

Bebekleri Tanıtıcı Bilgi Formu: Form, bebeğin gestasyonel yaşı, postnatal yaşı, doğum kilosu, boyu, tıbbi tanısı, enfeksiyon varlığı, beslenme durumu, yattığı yatak, mekanik ventilasyon uygulanma durumu, damar içi uygulaması, fototerapi uygulaması, orogastrik sonda ve umbilikal kateter varlığına ilişkin bilgileri ve bebeğin yaşam bulgularına (solunum, kalp atım hızı, kan basıncı, SpO2) ilişkin bilgileri içeren 17 sorudan oluşmuştur.

Yenidoğan Cilt Durum Skoru (YCDS): Lund ve Osborne (2004) tarafından miyadında, prematüre veya postmatüre olan, sağlıklı ya da hasta yenidoğan bebeklerin cilt durumunun değerlendirilmesi amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. YCDS, yenidoğanın cildinde meydana gelen kuruluk, eritem ve bozulma/soyulma varlığı ve derecesini değerlendirmede, herhangi bir girişime gereksinimi olup olmadığını belirlemede kullanılır. Ölçek yenidoğan yoğun bakım ünitesi ve YYBÜ dışındaki yenidoğan servislerinde yatan tüm yenidoğan bebekler için

kullanılır. Ölçek bebekler ünitesine yatırıldığından itibaren kullanılmaya başlanabilir. The Neonatal Skin Condition Score'un gözlemciler arası güvenilirliğinin 0.66 ve 0.89 arasında olduğu bildirilmiştir (Lund ve Osborne 2004). Ölçek üç maddeden oluşmakta ve her maddede bir değerlendirme kriteri yer almaktadır. Bunlar sırasıyla kuruluk, eritem ve cilt bütünlüğünde bozulma/soyulmadır. Üçlü likert şeklinde geliştirilen ölçeğin her bir maddesi 1(bir)'den 3 (üç)'e kadar puan alır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 3, en yüksek puan 9 olup (Ek 1); toplam puanın yüksek olması yenidoğanın cilt durumunun kötü olduğunu gösterir (Lund ve Osborne 2004).

Araştırma için yenidoğan yoğun bakım ünitesinde yatan ve örneklem kriterlerini karşılayan bebekler araştırma kapsamına alınmıştır. Veri toplama araçlarının kullanılabilirliğini kontrol etmek için 10 yenidoğan bebekte ön uygulama yapılmıştır. Ön uygulama sonucunda; veri toplama araçlarının uygun ve kullanılabilir olduğuna karar verilmiştir. Ayrıca ön uygulamada araştırmacılar tarafından bebeklerin cilt durum değerlendirmeleri yapılmış değerlendiriciler arasındaki farklılıklar ve nedenleri tartışılmıştır. Ön uygulama yapılan bebeklerin verileri araştırmaya dahil edilmemiştir.

Veriler, bebeklerin YYBÜ'ne yatışlarından sonra iki hemşire akademisyen ve iki yenidoğan yoğun bakım hemşiresi tarafından toplanmıştır. YYBÜ'ne yatışlarından itibaren yenidoğan bebeklerin ciltlerinde kuruluk, eritem ve/veya bozulma/soyulma gelişebileceği beklenmektedir. Bu nedenle yenidoğan bebeklerin YCDS'ye göre cilt durum değerlendirmeleri yenidoğan yoğun bakım ünitesine yatışlarını takip eden 12. saat ile 23. günler arasında (0-23 gün) yapılmıştır. Araştırmaya alınan bebeklere ait tanıtıcı bilgiler hastane kayıtlarından yararlanılarak Bebekleri Tanıtıcı Bilgi Formu'na kaydedilmiştir. YYBÜ'nde yatmakta olan bebeklerin cilt durum değerlendirmesi dört araştırmacı tarafından aynı anda yapılmıştır. Gözlemler sırasında bebeklerin tamamen çıplak olmasına özen gösterilmiş ve her bir vücut bölgesi değerlendirilmiştir. Araştırma örnekleme alınan her bebeğin cilt durumu dört araştırmacı tarafından YCDS kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmacılar yaptıkları değerlendirme ile ilgili yorumlarını birbirleriyle paylaşmadan bağımsız olarak YCDS formuna kaydetmişlerdir. YCDS'nun uygulanması yaklaşık 5-7 dk'da tamamlanmıştır.

Yenidoğan Cilt Durum Skoru Geçerlik ve Güvenirlik Aşamaları

Geçerlik

Araştırmada Yenidoğan Cilt Durum Skoru'nun geçerliği; dil geçerliği, kap-

sam/içerik geçerliği ve uyum geçerliği yapılarak sınanmıştır (Erkuş 2003).

Dil Geçerliği: Dil geçerliği için, ölçeğin orijinal formu İngilizce'yi iyi bilen iki hemşire akademisyen tarafından birbirinden bağımsız olarak Türkçe'ye çevrilmiş ve bu çeviriler karşılaştırılarak tek bir çeviri metni oluşturulmuştur. Ölçeğin Türkçe metninin her bir maddesinin orijinal ölçek ile uyumluluğu ve çeviri dilinin anlaşılabilirliğini değerlendirmeleri için çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği (4), neonatoloji (1), dermatoloji (3), doğum kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği (3) ve hemşirelik esasları (1) alanında en az doktora eğitimi olan toplam 12 uzmanın görüşleri alınmıştır. Uzmanların görüşleri doğrultusunda, ölçeğin Türkçe formu yeniden düzenlenmiş ve son şekli verilmiştir.

Kapsam/içerik Geçerliği: Ölçeğin Türkçe formunun kapsam/içerik geçerliğini belirlemek için dil geçerliği çalışmasında görüşlerine başvurulmuş aynı uzmanlardan değerlendirme yapmaları istenmiştir. Uzmanlardan ölçek maddelerin uygunluğunu 1-5 arasında puan vererek değerlendirmeleri istenmiş ve Kendall W analizi yapılarak uzman görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığı incelenmiştir.

Uyum Geçerliği: Ölçeğin uyum geçerliğinde gözlemciler arası uyuma bakılmıştır. Gözlemciler arası uyum Pearson Korelasyon katsayısı hesaplanarak değerlendirilmiştir.

Güvenirlik

Yenidoğan Cilt Durum Skoru'nun güvenirliği iç tutarlılık yöntemiyle incelenmiştir.

Araştırmanın verileri SPSS (Statistical Package for Social Sciences; Lisans no=10241440 for Windows) 17.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Tanımlayıcı verilerin analizinde sayı, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma kullanılmıştır. Ölçeğin geçerlik çalışmasında içerik/kapsam geçerliği ve uyum geçerliği yöntemleri kullanılmıştır. Ölçeğin içerik/kapsam geçerliği Kendall W analizi ile test edilmiştir. Uyum geçerliği ise gözlemciler arası Pearson Korelasyon analizi ile test edilmiştir. Ölçeğin gözlemciler arası güvenirliği (inter-rater reliability), iç tutarlılık yöntemi ile test edilmiştir. Değerlendirmede grup içi korelasyon katsayıları (intra-class correlation coefficients) ve Cronbach alfa güvenirlik katsayıları kullanılmıştır (Erkuş 2003; Hovardaoğlu 2000). Analizlerde $p < 0.05$ düzeyindeki değerler istatistiksel olarak önemli kabul edilmiştir.

Araştırmanın uygulanması için Adnan Menderes Üniversitesi Tıp ve Sağlık Bilimleri Araştırma ve Uygulama Hastanesi Başhekimliği'nden yasal izin alınmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurulu'ndan

onay alınmıştır. Örneklem kapsamına alınan bebeklerin ebeveynlerine araştırma ile ilgili bilgi verilmiş ve yazılı olurları alınmıştır. Ayrıca ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması ve Türkçe formunun kullanımına ilişkin izin hakkı Kadın Sağlığı Doğum ve Yenidoğan

Hemşireler Derneği [Association of Women's Health, Obstetric and Neonatal Nurses (AWHONN)]'nde olduğundan ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması için bu kuruluştan izin alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Yenidoğan Bebeklerin Tanıtıcı Özellikleri

Tanıtıcı Özellikler	Ortalama ± SS	Alt-üst değer
Gestasyon yaşı (hafta)	34.85 ± 4.50	(25-42)
Doğum ağırlığı (gr)	2304.70 ± 979.06	(520-5400)
Doğum Boyu (cm)	43.92 ± 5.70	(29-55)
Postnatal yaşı (gün)	6.23 ± 9.71	(0-71)
Yatış süresi (gün)	4.25 ± 4.65	(0-23)
Solunum hızı (sayı/dk)	59.60 ± 11.69	(36-88)
Kalp Hızı (atım/dk)	141.05 ± 20.75	(110-255)
Sistolik Kan basıncı (mmHg)	70.89 ± 10.79	(32-92)
Diastolik kan basıncı (mmHg)	39.84 ± 9.64	(19-68)
SpO2 (%)	95.62 ± 2.68	(88-99)
	Sayı	Yüzde
Doğum ağırlığı		
520-2499gr	36	(59.0)
2500-5400gr	25	(41.0)
Hastaneye yatış nedeni (tıbbi tanı)		
Prematürel ve ilişkili komplikasyonlar	33	(54.2)
Konjenital anomaliler	6	(9.8)
Yenidoğan konvülsiyonu	6	(9.8)
Mekonyum aspirasyonu sendromu	5	(8.2)
Yenidoğanın geçici taşipnesi	5	(8.2)
Yenidoğan sarılığı (Rh / ABO uyumsuzluğu)	3	(4.9)
Diğer (gestasyon yaşına göre küçük bebek, anemi vb)	3	(4.9)
Umbilikal kateter varlığı		
Var	17	(27.9)
Yok	44	(72.1)
Mekanik ventilatör desteği (invazif veya nazal CPAP)		
Evet	25	(40.9)
Hayır	36	(59.1)
Damar yolu varlığı		
Var	52	(85.2)
Yok	9	(14.8)
Fototerapi alma durumu		
Alıyor	6	(9.8)
Almıyor	37	(60.7)
Daha önce aldı	18	(29.5)
Orogastrik sonda varlığı		
Evet	29	(47.5)
Hayır	32	(52.5)
Beslenme Yolu		
Per-Oral (PO)	20	(32.8)
İntravenöz (IV)	18	(29.5)
Orogastrik (OG)	11	(18.1)
Diğer (PO+IV+OG)	12	(19.6)
Yattığı yatak		
Küvöz	48	(78.7)
Açık yatak	8	(13.1)
Beşik	5	(8.2)
Ciltte ödem		
Var	8	(13.1)
Yok	53	(86.9)
Enfeksiyon şüphesi/kanıtı		
Var	20	(32.8)
Yok	41	(67.2)
Toplam	61	(100)

Araştırmaya alınan bebeklerin gestasyon yaşı (hafta) ortalamalarının 34.85 ± 4.50, postnatal yaş (gün) ortalamalarının 6.23 ± 9.71 gün olduğu ve ortalama doğum ağır-

lığının 2304.70 ± 979.06 gr olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya alınan bebeklerin hastanede yatış süresinin ortalama 4.25 ± 4.65 gün olduğu, bebeklerin %59'unun

(n=36) 2500 gr'ın altında doğduğu ve %54.2'sinin (n=33) prematüre veya prematürelikle ilişkili komplikasyonlar (respiratuar distres sendromu, erken membran rüptürü, pnömoni, sepsis, prematüre retinopatisi, pulmoner hipertansiyon, perinatal asfiksi vb) nedeniyle üniteye yatırılmış oldukları belirlenmiştir (Tablo 1).

Örnekleme alınan bebeklerin %40.9'unun (n=25) mekanik ventilatör desteği (%39.3'ü invazif mekanik ventilasyon ve %1.6'sı nazal CPAP) aldığı, %27.9'unun (n=17) umbilikal kateteri olduğu, %47.5'inde (n=29) orogastrik/nazogastrik sonda takılı olduğu, %32.8'inin (n=20) oral yolla beslendiği, %32.8'inde (n=20) enfeksiyon varlığı/şüphesi olduğu saptanmıştır. Araştırmaya alınan bebeklerin %78.7'sinin (n=48) gözlem sırasında küvözde yattığı, %85.2'sinde (n=52) periferik damar yolu ve %13.1'inde (n=8) cilt ödemi olduğu görülmüştür (Tablo 1).

Tablo 2. YCDS Gözlemciler Arası Güvenirlik: Grup İçi Uyuşma Düzeyleri (n=61)

YCDS Maddeleri	Grup İçi Uyuşma Düzeyleri
Kuruluk	0.94*
Kızarıklık	0.92*
Cilt Bütünlüğünde Bozulma/soyulma	0.94*
Toplam Puan	0.94 *

* p<0.00

Güvenirlik

Güvenirlik, belirli bir evrene veya örnekleme uygulanmış bir test ya da ölçme aracından elde edilmiş ölçümlerin tutarlılığı veya tekrarlanabilirliği olarak tanımlanmaktadır (Bademci 2013). Gözlemciler arası güvenirliliği (inter-rater reliability) belirlemek için, ölçeğin her bir maddesi ve toplamı için dört gözlemcinin vermiş olduğu puanlar arasında grup içi uyum katsayıları (Intraclass Correlation Coefficients) hesaplanmıştır. Gözlemciler arası tutarlılık katsayısı toplam puanının 0.94 olduğu ve maddelerin her biri için 0.92 ile 0.94 arasında değiştiği saptanmıştır (Tablo 2).

Tablo 3. Gözlemcilerin YCDS Cronbach alfa güvenirlilik katsayıları (n=61)

Gözlemciler	Cronbach alfa güvenirlilik katsayıları
Gözlemci I	0.14
Gözlemci II	0.10
Gözlemci III	0.14
Gözlemci IV	0.18

Test ölçümlerinin güvenirliliğini belirlemek için kullanılan yöntemlerden birisi de cronbach alfa katsayısıdır (Bademci 2013). Ölçümlerin güvenirlilik katsayıları cronbach alfa katsayıları ile dört gözlemcinin her birinin değerlendirmesi için ayrı hesaplanmıştır. Aynı anda dört gözlemci tarafından yapılan gözlemlerin her biri için cronbach alfa kat-

sayısının 0.10-0.18 arasında olduğu bulunmuştur (Tablo 3).

Tablo 4. Gözlemciler Arası Yenidoğan Cilt Durum Skoru Toplam Puan Korelasyonları (n=61)
* p<0.001

Ölçek Toplam Puanı Korelasyonu	I. Gözlemci	II. Gözlemci	III. Gözlemci	IV. Gözlemci
I. Gözlemci	1.00			
II. Gözlemci	0.72*	1.00		
III. Gözlemci	0.85*	0.73*	1.00	
IV. Gözlemci	0.79*	0.75*	0.88*	1.00

Geçerlik

Geçerlik, bir ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı özelliği, başka herhangi bir özellikle karıştırmadan, doğru ölçebilme derecesidir (Ercan ve Kan 2004; Hovardaoğlu 2000).

Ölçeğin Türkçe dil geçerliği, uzman görüşleri doğrultusunda yapılmıştır.

Kapsam/içerik geçerliği uzman görüşleri doğrultusunda yapılmış ve uzman görüşleri arasında anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir (Kendall W=0.117; p=0.247). Buna göre ölçeğin Türkçe formunun kapsam geçerliğinin uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Ölçeğin uyum geçerliği; gözlemciler arası Pearson Korelasyon katsayısı hesaplanarak değerlendirilmiştir. Gözlemciler arası toplam puan korelasyonlarının 0.72 ile 0.88 arasında değiştiği ve istatistiksel olarak önemli olduğu (p<0.001) bulunmuştur (Tablo 4).

TARTIŞMA

Bu çalışmada Yenidoğan Cilt Durum Skoru'nun Türkçe Formu'nun güvenirlilik ve geçerlik analizi sonucunda ölçeğin; gözlemciler arası uyum geçerliği yüksek ve çok yüksek düzeyde, gözlemciler arası tutarlılık katsayıları yeterli düzeyde olduğu, fakat cronbach alfa güvenirlilik katsayısının düşük olduğu bulunmuştur.

Yenidoğan Cilt Durum Skoru'nun orijinal formu çeşitli çalışmalarda ölçme aracı olarak kullanılmıştır (Cooke et al. 2014; Garcia Bartels et al. 2010; Garcia Bartels et al. 2012.) Yenidoğan Cilt Durum Skoru'nun patolojik cilt durumunu belirlemede kullanılabileceği, fakat fizyolojik cilt bariyer fonksiyonunu değerlendirmede biyofiziksel ölçümler kadar duyarlı olmadığı bildirilmiştir (Garcia Bartels et al. 2010). Yenidoğan hemşirelerinin, bebeklerin cilt bütünlüğünü değerlendirmek için günlük cilt muayenesi yapmaları önemlidir (Lund et al. 1999). Yenidoğan Cilt Durum Skoru hızlı, pratik ve kullanımı kolay bir ölçme aracıdır. Bu ölçeğin kullanılması hemşirelere

hızlı değerlendirme yapma ve karar verme kolaylığı sağlayabilir.

Bir ölçeğin standardize olabilmesi ve sonrasında uygun bilgiler üretme yeteneğine sahip olması için “güvenirlik” ve “geçerlik” olarak nitelendirilen iki özelliğe sahip olması beklenir (Ercan ve Kan 2004). Erkuş (2003), kabul edilebilir ölçek iç tutarlılık katsayısının alt sınırının $\alpha=0.70$ olduğunu bildirmiştir. Bu çalışmada ölçeğin Türkçe Formu'nun gözlemciler arası tutarlılık katsayısı oldukça yüksektir. Ölçeğin orijinal çalışmasında gözlemciler arası (inter-rater) güvenilirliğinin 0.66 ve 0.89 arasında olduğu bildirilmiştir (Lund ve Osborne 2004). İki araştırma sonucunun birbirine yakın değerlerde olması farklı gözlemciler tarafından kullanılabilirliğini göstermesi bakımından önemlidir. Böylece ölçeğin yenidoğan yoğun bakım ünitesinde çalışan her hemşire tarafından kolaylıkla kullanılabilirliği söylenebilir.

Ölçeğin orijinal çalışmasında gözlemciler içi (intra-rater) tutarlılık katsayısı 0.69-0.85 olarak bulunmuştur. Bu sonuca göre ölçeğin iç tutarlılık katsayısı, orijinal formun ölçüm sonuçlarından farklı olarak düşük bulunmuştur. Bu durum iki grup arasında örneklem hacmi ve örneklem özellikleri bakımından farklılıktan kaynaklanmış olabilir. Orijinal ölçeğin geçerlik güvenilirlik çalışması bu araştırma grubundan farklı olarak YYBÜ, özel bakım ünitesi ve sağlıklı yenidoğan ünitesinde yatan 2820 bebekle yapılmıştır (Lund ve Osborne 2004). Ayrıca ölçeğin ölçüm sonucunun Erkuş (2003)'ün bildirdiği değerler altında kalmasının nedeni de her bir maddenin ciltteki farklı bir özelliği ölçmesi, ölçek madde sayısının azlığı ve örneklem grubunun bağdaşık (homojen) olmasıyla açıklanabilir (Bademci 2006; Erkuş 2003). Bu çalışmada örneklem grubunun, Lund ve Osborne (2004)'ün çalışma grubundan farklı olarak sadece YYBÜ'nde yatan hasta yenidoğanlardan, çoğunluğunun düşük doğum ağırlıklı (%59) ve prematüre bebeklerden (%54.2) seçilmesi nedeniyle örneklem homojen özellik oluşturması güvenilirlik puanını etkilemiş olabilir.

Yenidoğan Cilt Durum Skoru'nun uyum geçerliği sonuçları gözlemciler arasında yüksek - çok yüksek düzeyde uyum olduğunu göstermektedir (Akgül 2003). Bu da ölçeğin başka herhangi bir özellikte karıştırmadan, ölçmeyi amaçladığı özelliği doğru şekilde ölçebileceğini göstermektedir.

SONUÇ

Yenidoğan Cilt Durum Skoru'nun Türkçe Formu'nun güvenilirlik ve geçerlik analizi sonucunda ölçeğin; gözlemciler arası uyum

geçerliğinin yüksek ve çok yüksek düzeyde olduğu, gözlemciler arası tutarlılık katsayılarının yeterli düzeyde olduğu, iç tutarlılık katsayısının düşük olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Hemşirelerin yenidoğan yoğun bakım ünitesinde yatan riskli yenidoğanların cilt durumlarını belirlemede Yenidoğan Cilt Durum Skoru'nun Türkçe Formu'nu kullanmaları, yenidoğanda cilt sorunlarını erken tanılamalarına katkı sağlayacaktır. Bu nedenle bakım uygulamaları ve değerlendirmelerin bir parçası olarak formun kullanılmaya başlanması önerilir. Ayrıca ölçeğin güvenilirlik katsayısının başka bilimsel çalışmalarda ve farklı gestasyon haftasında doğan sağlıklı / hasta yenidoğan bebeklerin yer aldığı örneklem gruplarında sınılanması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Akgül A (2003) Tıbbi Araştırmalarda İstatistiksel Analiz Teknikleri: SPSS Uygulamaları. 2. baskı, Emek Ofset Ltd. Şti., Ankara, s. 386.
- Bademci V. Güvenirliği doğru anlamak ve bazı klişeleri yıkmak: Bilinenlerin aksine, Cronbach'ın alfa katsayısı, negatif ve “-1” den küçük olabilir. Eğitim Fakültesi Dergisi 2006; 7(12):3-26.
- Bademci V. Değerbiçiciler arası (interrater) ölçüm güvenilirliğinin Cronbach'ın alfası ile kestirilmesi. Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi 2013; 30(5):55-62.
- Conner JM, Soll R, Edwards WH Topical ointment for preventing infection in preterm infants. Cochrane Reviews 2003;4(CD001150).
- Cooke A, Victor S, Cork M et al. Topical oils for the prevention or treatment of dry skin in term infants. Cochrane Reviews 2014;5(CD011100).
- Çiğdem Z. Yenidoğan cildinin özellikleri ve değerlendirilmesi. Türkiye Klinikleri J Pediatr Nurs-Special Topics 2015;1(2):1-5.
- Ercan İ, Kan İ. Ölçeklerde güvenilirlik ve geçerlik. Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi 2004;30(3):211-216.
- Erkuş A (2003) Psikometri Üzerine Yazılar. Türk Psikologlar Derneği Yayınları, No:24, Ankara, s. 36-151.
- Garcia Bartels N, Massoudy L, Scheufele R et al. Standardized diaper care regimen: a prospective, randomized pilot study on skin barrier function and epidermal IL-1a in newborns. Pediatr Dermatol 2012;29(3):270-276.
- Garcia Bartels N, Scheufele R, Prosch F et al. Effect of standardized skin care regimens on neonatal skin barrier function in different body areas. Pediatr Dermatol 2010;27(1):1-8.
- Güneş T, Kurtoglu S. Yenidoğan derisinin özellikleri ve bakımı. Türkiye Klinikleri J Pediatr Sci 2005;1(4):1-4.
- Hoath SB, Narendran V. Adhesive and emollients in the preterm infant. Semin Neonatal, 2000;5:289-296.

- Hovardaoğlu, S (2000) Davranış Bilimleri İçin Araştırma Teknikleri. VE-GA Yayınları, Ankara, s. 87-163.
- Lund C, Kuller J, Lane A et al. Neonatal skin care: The scientific basis for practice, J Obstet Gynecol Neonatal Nurs 1999;28(3):241-254.
- Lund CH, Kuller J, Lane AT et al. Neonatal skin care: Evaluation of the AWHONN/NANN research-based practice project on knowledge and skin care practices. J Obstet Gynecol Neonatal Nurs 2001;30(1):30-40.
- Lund CH, Osborne JW. Validity and reliability of the neonatal skin condition score, J Obstet Gynecol Neonatal Nurs, 2004;33(3):320-327.
- Wong DL, Hockenberry MJ, Perry SE et al. (2006) Maternal Child Nursing Care. 3. Ed., Mosby Inc., St Louis, p:798-800.

Ek 1. Yenidoğan Cilt Durum Skoru

Kuruluk	1= Normal, kuruluk bulgusu yok	2= Kuru cilt, gözle görülür pullanma	3= Çok kuru cilt, çatlama / fissür
Kızarıklık	1= Kızarıklık bulgusu yok	2= Vücut yüzeyinin %50'sinden azında gözle görülür kızarıklık	3= Vücut yüzeyinin %50'sinden fazlasında gözle görülür kızarıklık
Cilt Bütünlüğünde Bozulma / Soyulma	1= Bulgu yok	2= Küçük sınırlı alanda bozulma/soyulma	3= Yaygın bozulma/soyulma
En iyi puan=3, En kötü puan= 9			